

“2016-2020-ci illər üçün hemofiliya xəstəliyi üzrə Tədbirlər Proqramı”nın təsdiq edilməsi haqqında

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI NAZİRLƏR KABİNETİNİN QƏRARI

“Hemofiliya və talassemiya irsi qan xəstəliklərinə düçar olmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin [2005-ci il 18 iyul tarixli 264 nömrəli](#) Fərmanına uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. “2016-2020-ci illər üçün hemofiliya xəstəliyi üzrə Tədbirlər Proqramı” təsdiq edilsin (əlavə olunur).

2. Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi və digər aidiyyəti dövlət orqanları Tədbirlər Proqramının həyata keçirilməsini təmin etsinlər.

Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Artur Rasi-zadə

Bakı şəhəri, 22 yanvar 2016-cı il
№ 9

Azərbaycan Respublikası Nazirlər
Kabinetinin 2016-cı il 22 yanvar tarixli 9
nömrəli qərarı ilə
təsdiq edilmişdir

2016-2020-ci illər üçün hemofiliya xəstəliyi üzrə

TƏDBİRLƏR PROQRAMI

1. Giriş

Hemofiliya xəstəliyi insan qanında bəzi laxtalanma faktorlarının (VIII və IX faktorlar) irsən çatışmazlığı nəticəsində əmələ gəlir. Hemofiliya irsi qan xəstəliyi olaraq ana tərəfindən ötürülür və əsasən oğlan uşaqlarında özünü büruzə verir.

Azərbaycanda rəsmi statistikaya əsasən hemofiliyalı xəstələrin sayı 1500-ə yaxındır. Hər il 40-60 yeni xəstə qeydiyyatına alınır.

Hemofiliyalı xəstələrə mütəmadi olaraq laxtalanma faktorları vurulmadıqda dəfələrlə baş verən qanaxmalar, oynaqalara və yumşaq

toxumalara qansızmalar onların uşaq və gənc yaşlarında şikəst olmasına, bəzi hallarda isə ölümünə səbəb olur.

Son illər hemofiliyadan əziyyət çəkən insanların müalicəsi istiqamətində mühüm işlər görülmüşdür.

“Hemofiliya və talassemiya irsi qan xəstəliklərinə düçar olmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2005-ci il 18 iyul tarixli 264 nömrəli Fərmanına uyğun olaraq Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2010-cu il 26 noyabr tarixli 224 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “2011-2015-ci illər üçün hemofiliya xəstəliyi üzrə Tədbirlər Proqramı”nın həyata keçirilməsi bu xəstələrə göstərilən tibbi yardımın təkmilləşdirilməsinə, onların laxtalanma faktorları ilə təminatının yaxşılaşmasına və hemofiliyanın inhibitor formasının müalicəsinin tətbiqinə imkan vermişdir. Görülən tədbirlər nəticəsində hemofiliyalı xəstələrin normal həyat fəaliyyətinin təmin olunmasına, ömürlərinin uzadılmasına, bu xəstəlikdən əlillik və ölüm hallarının azaldılmasına nail olunmuşdur. Göstərilən Tədbirlər Proqramı çərçivəsində bir neçə hemofiliyalı xəstəyə Elmi-Tədqiqat Travmatologiya və Ortopediya İnstitutunda oynaqların müasir endoprotezlərlə əvəz olunması əməliyyatları aparılmışdır. İrsi qan xəstəliklərindən, o cümlədən hemofiliyadan əziyyət çəkən xəstələrə tibbi yardımın yaxınlaşdırılması məqsədi ilə rayonlarda hematoloji kabinetlər təşkil olunmuşdur.

Hemofiliyalı xəstələrin qeydiyyatını aparmaq, onların məlumat bazasını yaratmaq məqsədi ilə xəstələrin registri tərtib olunmuşdur ki, bu da dərman preparatlarının istifadəsinə nəzarətin həyata keçirilməsində və xəstələrə göstərilən tibbi yardımın qiymətləndirilməsində mühüm rol oynayır.

Adıçəkilən Tədbirlər Proqramı çərçivəsində 100-dən artıq mütəxəssis müvafiq təlimlər keçmiş, bu sahədə çalışan mütəxəssislərin xarici ölkələrdə keçirilən konfrans və simpoziumlarda iştirakı təmin edilmişdir. Hemofiliyanın müalicəsinə dair 2 klinik protokol, 5 tədris vəsaiti, tövsiyələr və 2 jurnal çap olunmuşdur.

Eyni zamanda, hemofiliyalı xəstələrə göstərilən tibbi yardımın daha da təkmilləşdirilməsi, faktor preparatları ilə müalicə nəticəsində baş verən ağırlaşmaların aradan qaldırılması, xəstələrə ilkin yardımın yerlərdə göstərilməsinin təşkili, kiçik yaşlı uşaqlarda birincili profilaktikanın təkmilləşdirilməsi, artropatiyaların cərrahi müalicə üsullarının tətbiqi istiqamətində tədbirlərin davam etdirilməsinə ehtiyac vardır.

“2016-2020-ci illər üçün hemofiliya xəstəliyi üzrə Tədbirlər Proqramı” (bundan sonra-Tədbirlər Proqramı) hemofiliyalı xəstələrə göstərilən tibbi yardımın həcmnin və keyfiyyətinin artırılmasına yönəlmişdir.

2. Tədbirlər Proqramının məqsədi və əsas vəzifələri

2.1. Tədbirlər Proqramının məqsədi hemofiliyalı xəstələrə göstərilən tibbi yardımın həcmnin və keyfiyyətinin artırılmasından, hemofiliya nəticəsində əmələ gələn əlilliyin və ölüm hallarının azaldılmasından ibarətdir.

2.2. Tədbirlər Proqramının əsas vəzifələri aşağıdakılardır:

2.2.1. hemofiliyanın fəsadlarının diaqnostikasının, müalicəsinin və profilaktikasının təkmilləşdirilməsi;

2.2.2. hemofiliya xəstəliyinə düçar olmuş şəxslərin ömürlərinin uzadılması və həyat keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması;

2.2.3. hemofiliya xəstəliyinin müalicəsi və profilaktikası üzrə tibb mütəxəssislərinin hazırlanması və onların ixtisaslarının artırılması.

3. Monitorinq və qiymətləndirmə

3.1. Tədbirlər Proqramı üzrə həyata keçiriləcək tədbirlərin əlaqələndirilməsini, monitorinqini və qiymətləndirilməsini Azərbaycan Respublikasının Səhiyyə Nazirliyi həyata keçirir.

4. Tədbirlər Proqramının maliyyələşdirilməsi

4.1. Tədbirlər Proqramında nəzərdə tutulan tədbirlər müvafiq illər üzrə Azərbaycan Respublikasının dövlət büdcəsinin mərkəzləşdirilmiş xərclərində "Səhiyyə" bölməsi üzrə nəzərdə tutulmuş vəsait dairəsində maliyyələşdirilir.

5. Tədbirlər Proqramının həyata keçirilməsindən gözlənilən nəticələr

5.1. Tədbirlər Proqramının həyata keçirilməsindən gözlənilən nəticələr aşağıdakılardır:

5.1.1. hemofiliyalı xəstələrə göstərilən tibbi yardımın təkmilləşdirilməsi;

5.1.2. hemofiliyalı xəstələrin ömürlərinin uzadılması və həyat keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması;

5.1.3. hemofiliya xəstəliyinin fəsadlarının və bu xəstəlikdən əlillik və ölüm hallarının azaldılması.

6. Tədbirlər Proqramının həyata keçirilməsi üzrə Fəaliyyət Planı

Sıra №-si	Tədbirin adı	İcraçı təşkilatlar	İcra müddəti (illər üzrə)
1	2	3	4
6.1. Hemofiliyalı xəstələrin müalicəsinin təşkili			
6.1.1.	Hemofiliyalı xəstələrdə qanaxmaların profilaktikası məqsədi ilə onların faktor preparatları ilə təmin edilməsi	Səhiyyə Nazirliyi	2016-2020
6.1.2.	İrsi qan xəstəliklərinin müalicəsi üzrə rayonlararası hematoloji kabinetlərdə hemofiliyalı xəstələrə qanaxma zamanı ilkin yardımın göstərilməsinin təşkil edilməsi	Səhiyyə Nazirliyi	2016
6.1.3.	Kiçik yaşlı hemofiliyalı uşaqlarda erkən əlilliyin qarşısının alınması məqsədi ilə birincili profilaktikanın tətbiq edilməsi	Səhiyyə Nazirliyi	2016-2017
6.1.4.	Hemofiliyalı xəstələrdə oynaqalarda baş verən fəsadların qarşısının alınması və ya aradan qaldırılması məqsədi ilə artroskopik sinovektomiyanın tətbiqi	Səhiyyə Nazirliyi	2016-2017
6.1.5.	Hemofiliyalı xəstələrin həyat keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq məqsədi ilə ağırlaşma hallarında ikincili profilaktikanın tətbiq edilməsi	Səhiyyə Nazirliyi	2016-2020
6.1.6.	Hemofiliya üzrə metodik vəsaitlərin və elmi ədəbiyyatın hazırlanması	Səhiyyə Nazirliyi	2016-2018
6.1.7.	Hemofiliyalı xəstələrin registrinin təkmilləşdirilməsi	Səhiyyə Nazirliyi	2016-2017
6.2. Hemofiliyaya dair maarifləndirmə			
6.2.1.	Hemofiliyaya dair elmi-kütləvi ədəbiyyatın, bukletlərin, vərəqələrin, plakatların çap etdirilməsi	Səhiyyə Nazirliyi	2016-2017
6.3. Kadr hazırlığı			
6.3.1.	Hemofiliya üzrə mütəxəssislərin hazırlanması (o cümlədən, xarici ölkələrdə)	Səhiyyə Nazirliyi	2016-2020
6.3.2.	Hemofiliya üzrə mütəxəssislərin beynəlxalq konqres, konfrans və simpoziumlarda iştirakının təmin edilməsi	Səhiyyə Nazirliyi	2016-2020